

Kommittémotion S

Motion till riksdagen 2025/26:4203

av **Morgan Johansson m.fl. (S)**

med anledning av skr. 2025/26:268 Sveriges strategi för ett fredligt, säkert och hållbart Arktis

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för inrättandet av ett omfattande marint skyddsområde i Arktis för att stärka skyddet av regionens marina miljö och långsiktiga stabilitet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att ny olje- och gasutvinning i Arktis begränsas och på sikt förbjuds i enlighet med försiktighetsprincipen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringen lyfter i sin strategi för Arktis fram hur klimatförändringarna förändrar regionen och hur den minskande havsisen kan öka trycket på exploatering av naturresurser, däribland mineraler, olja och gas. Regeringens betoning av försiktighetsprincipen när det gäller djuphavsgruvdrift är välkommen. Samtidigt anser vi att utvecklingen i Arktis kräver ett mer ambitiöst svenskt agerande.

Arktis är en viktig del av Sveriges närområde och dess betydelse för vår säkerhet, ekonomi och miljö kommer att fortsätta öka. Klimatförändringarna förändrar

förutsättningarna i regionen i snabb takt. När isarna smälter öppnas nya områden för sjöfart och resursutvinning, samtidigt som konkurrensen om naturresurser och strategiska transportleder riskerar att öka. Därmed blir klimatförändringarnas konsekvenser inte bara en miljö- och klimatfråga utan också en säkerhetspolitisk utmaning.

Vi socialdemokrater menar att Sverige bör inta en mer aktiv och långsiktig roll för att säkerställa att utvecklingen i Arktis sker fredligt, hållbart och i enlighet med folkrätten. Fokus ska vara på människorna som lever i regionen, på klimatet, miljön och den långsiktiga säkerheten. Arktis ska inte utvecklas till en arena för ökad konkurrens om fossila resurser.

I strategin konstateras vidare att den minskande havsisen kan öka intresset för exploatering av olja och gas i Arktis. Vi delar den bedömningen men drar slutsatsen att Sverige bör gå längre. Att öppna nya områden för fossil utvinning i en region som redan drabbas hårt av klimatförändringarna är inte förenligt med de globala klimatmålen. Det riskerar dessutom att öka de geopolitiska spänningarna kring kontrollen över naturresurser och att utsätta några av världens mest känsliga marina ekosystem för betydande risker. Ett större oljeutsläpp i arktiska vatten skulle kunna få mycket allvarliga och långvariga konsekvenser för miljön och för de människor som är beroende av havet för sin försörjning.

Mot denna bakgrund anser Socialdemokraterna att Sverige bör verka för starkare internationella skyddsåtgärder än vad regeringen hittills har föreslagit. Sverige bör driva på för inrättandet av ett omfattande marint skyddsområde i Arktis och verka för att olje- och gasutvinning i området begränsas och på sikt förbjuds. På samma sätt som regeringen betonar behovet av försiktighet när det gäller djuphavsgruvdrift bör försiktighetsprincipen vägleda synen på ny fossil exploatering i Arktis.

Ett starkare skydd för Arktis är inte enbart en fråga om miljö och klimat. Det handlar också om att förebygga framtida konflikter och minska sårbarheter kopplade till fossilberoende och bidra till långsiktig säkerhet och stabilitet i vårt närområde. Därför bör Sveriges engagemang i Arktis stärkas så att vi visar att klimatpolitiken i Arktisområdet också är säkerhetspolitik. Så att det kan ge en tydligare inriktning mot hållbar utveckling, internationellt samarbete och skydd av regionens unika naturmiljöer.

Morgan Johansson (S)

Alexandra Völker (S)

Linnéa Wickman (S)

Johan Büser (S)

Olle Thorell (S)

Annika Strandhäll (S)

Azra Muranovic (S)